

6. ZDRAVOTNÍ PÉČE O CIZINCE

Data o cizincích uvedená v této kapitole, která jsou v rámci Národního zdravotnického informačního systému (NZIS) zpracována v Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR), jsou získána z Národních zdravotních registrů (Národního registru reprodukčního zdraví), informačního systému orgánů ochrany veřejného zdraví (Registru tuberkulózy) a z výkazů o čerpání zdravotní péče cizinci. Uvedené vybrané zdroje dat za zdravotnictví dávají pouze částečnou informaci o celkovém čerpání zdravotní péče cizinci v ČR a o jejich zdravotním stavu.

Dalším možným zdrojem dat jsou informace uvedené na internetových stránkách ÚZIS ČR na adrese: <http://www.uzis.cz>.

Kancelář zdravotního pojištění zveřejňuje data o čerpání zdravotní péče cizinci – občany EU/EHS a Švýcarska a cizinci ze států, se kterými je uzavřena smlouva o sociálním zabezpečení zahrnující i oblast zdravotního pojištění a poskytování zdravotní péče, a data o vynaložených nákladech za tuto zdravotní péči. Je však potřeba zdůraznit, že Kancelář zdravotního pojištění používá jiné definice než zákon o pobytu cizinců. Více informací na www.kancelarzp.cz.

Metodické poznámky k tabulkám

Tabulky 6-1a. (6-1b.) a 6-2a. (6-2b.) Čerpání zdravotní péče cizinci

Údaje o čerpání zdravotní péče cizinci se sledují na ročním výkazu V (MZ) 1-01, který vyplňují pouze nemocnice, a to bez ohledu na druh poskytované péče (lůžková i ambulantní). Jde o cizince, kteří hradí zdravotní péči ze smluvního zdravotního pojištění, pojištění uzavřeného v zahraničí, hotově nebo je zdravotní péče hrazena státními orgány (Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti, krajskými úřady apod.). Zároveň jsou v počtu cizinců uvedeni i žadatelé o azyl, kteří jsou ubytováni v azylových zařízeních a za které je zdravotní péče hrazena Ministerstvem vnitra. Ve výkazu nejsou uvedeni cizinci, kteří čerpají zdravotní péči z veřejného zdravotního pojištění.

V publikaci „Cizinci v ČR“ je od roku 2011 uváděna přehledná tabulka, která se týká čerpání zdravotní péče cizinci podle krajů, v členění dle osob (tabulka 6-1b.) resp. dle výše nákladů (tabulka 6-2b.).

V roce 2017 vyhledalo lékařskou péči v nemocnicích všech rezortů v České republice celkem 117 287 cizinců, tj. o 1 108 osob méně než v předchozím roce. Z celkového počtu léčených cizinců bylo 62 236 osob (53,1 %) ze zemí Evropské unie. Z pohledu územního rozložení bylo nejvíce cizinců ošetřeno opět v nemocnicích v Hl. m. Praha, a to 52 039 osob. Na dalších místech v počtu ošetřených cizinců jsou kraje Jihomoravský (15 103), Plzeňský (7 015), Karlovarský (6 741) a Moravskoslezský (6 190). Nejvyšší počet cizinců ošetřovaných v ČR v roce 2017 tvořili občané Slovenské republiky, kterých bylo 27 925. Dále následovali Ukrajinci (14 401), Rusové (8 776), Němci (8 303) a Vietnamci (5 864).

Zdravotní péče poskytnutá cizincům v nemocnicích ČR si v roce 2017 vyžádala náklady v celkové výši 931,4 mil. Kč, z toho 63,4 % (590,4 mil. Kč) představovaly náklady na pacienty z EU. Nejvyšší náklady připadaly na občany Slovenska (308,3 mil. Kč), dále Ukrajiny (94,7 mil. Kč), Německa (75,4 mil. Kč), Velké Británie (52,7 mil. Kč) a Ruska (43,8 mil. Kč). Nezaplacené po lhůtě splatnosti za zdravotní péči poskytnutou cizincům zůstávalo k 31. 12. 2017 celkem 28 mil. Kč, což představuje 3,0 % celkových nákladů na zdravotní péči o cizince v nemocnicích. Za cizince ze zemí EU nebylo ve lhůtě splatnosti uhrazeno 11 mil. Kč.

Tabulky 6-3. a 6-4. Potraty cizinek

Údaje o potratech cizinek vycházejí z Národního registru potratů. Všechny druhy potratů provedené ve zdravotnických zařízeních ČR podléhají hlášení „Žádost o umělé přerušování těhotenství (UPT), hlášení potratu a mimoděložního těhotenství“. Toto hlášení je povinné a

podléhají mu jak české státní příslušnice s trvalým pobytem na území ČR, tak i cizinky, bez ohledu na formu a délku pobytu. Data o potratech se publikují pouze za cizinky s trvalým nebo dlouhodobým pobytem na území ČR.

V roce 2017 bylo v České republice evidováno 1 691 potratů cizinek s trvalým nebo dlouhodobým pobytem na území ČR, což znamená opět pokles proti předchozímu roku, a to o 4,6 p. b. Z toho 981 potratů (58,0 %) připadalo na umělá přerušování těhotenství (UPT), z nichž 17,8 % bylo provedeno ze zdravotních důvodů. Miniinterrupce tvořily 70,7 % všech UPT, kdy proti loňskému roku došlo opět k jejich poklesu, a to o 9,0 p. b. (763 v roce 2016 a 694 v roce 2017).

Od roku 2002 docházelo k postupnému poklesu celkového počtu potratů cizinek (z 2 751 v roce 2002 na 2 238 v roce 2005). Mezi roky 2006 a 2008 byl zaznamenán růst počtu potratů. Od roku 2009 dochází, po třech letech růstu, ke kontinuálnímu poklesu počtu potratů cizinek v ČR. Hodnocení údajů podle jednotlivých krajů je ovlivněno největším soustředěním cizinců v Hl. m. Praha a ve Středočeském kraji, kde je nejvyšší podíl potratů z celé ČR.

Tabulka 6-5. Nově hlášená onemocnění TBC v ČR podle země narození nemocného

Tabulka se týká počtu nově hlášených onemocnění tuberkulózou (TBC) v ČR podle země narození nemocného, nemusí jít o cizince.

V roce 2017 bylo v ČR celkem nově hlášeno 505 případů onemocnění TBC. V porovnání s předchozím rokem se stav hlášených případů mírně snížil (o 12 případů méně oproti roku 2016). Z dlouhodobého hlediska vykazuje počet onemocnění TBC u nás trvale klesající trend. Zatímco však počet onemocnění TBC u českých občanů meziročně poklesl (o 20 případů), zvýšil se počet případů TBC u osob narozených mimo ČR, a to absolutně o 8 případů. Z celkového počtu zaznamenaných onemocnění tuberkulózou představuje podíl osob narozených mimo ČR 31,5 %. Nejvyšší počet nově hlášených onemocnění TBC v ČR připadl v roce 2017 na občany Ukrajiny (30 případů), Slovenska (25), Vietnamu (23), Rumunska (16) a Mongolska (16).

* * * * *

Od roku 2010 je kapitola 6 týkající se zdravotní péče o cizince v České republice publikována v užším rozsahu, ve srovnání s rozsahem předchozích let. Jde o vypuštění původní první tabulky 6-1. Smluvní zdravotní pojištění cizinců a o rozsah současných tabulek (6-1. a 6-2.) Čerpání zdravotní péče cizinci. Další změna nastala od roku 2016 vypuštěním tabulky týkající se cizinců hospitalizovaných v nemocnicích (původně tab. 6-3.). Vzhledem ke změnám v nemocničních informačních systémech je v současnosti v řešení způsob validace vykazování péče o cizince v nemocnicích ČR.

Data jsou uvedena za zdravotnictví celkem. Do roku 2002 (včetně) byla data v tabulkách publikována pouze za resort zdravotnictví.